

Proves d'accés a la universitat

Història de la filosofia

Sèrie 5

Indiqueu les opcions triades:

Exercici 1:   Opció A   ☐   Opció B   ☐

Exercici 3:   Opció A   ☐   Opció B   ☐

Espai per a la correcció

Qualificació			
Exercici 1	Pregunta I		
	Pregunta II		
	Pregunta III		
Exercici 2			
Exercici 3			
Suma de notes parcials			
Qualificació final			

Espai per a la revisió

Comprovació		2a correcció	

Etiqueta de qualificació

Etiqueta de correcció

Etiqueta de l'estudiant

Ubicació del tribunal .....

Número del tribunal .....

L'examen consta de TRES exercicis obligatoris, que trobareu a les pàgines 2-5 (exercici 1), pàgina 8 (exercici 2) i pàgina 10 (exercici 3).

En l'exercici 1, heu de triar UNA de les dues opcions (A o B) i respondre a les tres preguntes corresponents a l'opció triada. L'exercici 2 té una única opció. En l'exercici 3, heu de triar UNA de les dues opcions (A o B), que pot ser diferent de l'opció que hàgiu triat a l'exercici 1. Indiqueu a la portada de l'examen les opcions que heu escollit.

Les respostes han de ser clares i han d'estar redactades de manera coherent i cohesionada, amb correcció gramatical, lèxica i ortogràfica.

La coherència, la cohesió i la correcció gramatical i lèxica es valoren conjuntament com a part de l'avaluació del grau de comprensió de l'alumne/a de les idees estudiades i de la seva capacitat de pensar de forma clara i ben estructurada. Les faltes d'ortografia i els problemes de presentació poden restar fins a un màxim de 0,25 punts en el total de l'examen.

Exercici 1

[6 punts en total]

Trieu UNA de les dues opcions següents, A o B, i responeu a les tres preguntes de l'opció que heu triat (que es formulen després del text). **Indiqueu a la portada de l'examen l'opció escollida.**

OPCIÓ A

Seria absurd que, mentre que en la valoració de totes les altres coses es té en compte tant la quantitat com la qualitat, se suposés que en la valoració dels plaers només cal tenir en compte la quantitat. [...]

Poques criatures humanes consentirien que se les convertís en animals inferiors a canvi de la promesa que obtindrien tots els plaers que pot tenir una bèstia; cap ésser humà intel·ligent no acceptaria ser un ximple, ni una persona instruïda ser un ignorant, ni cap persona sensible i recta ser egoista i infame, per més que els puguin persuadir que un ximple, un babau o un brètol està més satisfet amb el que li ha tocat que no pas ho estan ells amb el que els ha tocat a ells. No renunciarien a allò que posseeixen de més que ell, per saciar de la forma més completa possible els desitjos que tenen en comú amb ell. [...] És millor ser una persona insatisfeta que no un porc satisfet; millor ser Sòcrates insatisfet que no un ximple satisfet. I si el ximple o el porc opinen de forma diferent, és perquè només coneixen el seu propi costat de la qüestió. L'altra part, en aquesta comparació, coneix tots dos costats.

John Stuart MILL. *L'utilitarisme*, capítol II

Pregunta I. Feu un breu resum d'aquest text, centrant-vos en les idees principals que hi apareixen i en la relació que s'estableix entre aquestes idees. (Responeu usant, aproximadament, entre vuitanta i cent vint paraules.) [2 punts]

Pregunta II. Expliqueu breument el significat que tenen en el text els mots següents (responneu usant, aproximadament, entre cinc i vint paraules en cada cas): [1 punt]

a) «qualitat»:

b) «persuadir»:

Pregunta III. Considereu la següent afirmació del text: «L'altra part, en aquesta comparació, coneix tots dos costats.» Expliqueu quin és el sentit d'aquesta afirmació i quin paper té en la justificació d'allò que John Stuart Mill defensa a *L'utilitarisme*. (En la resposta, us heu de referir als aspectes del pensament de Mill que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.) [3 punts]

[Comenceu a respondre a aquesta pregunta aquí sota; podeu continuar escrivint a les pàgines 6 i 7.]

OPCIÓ B

Soc [...] una cosa que pensa. I què més? Miraré de buscar més intensament en la imaginació per a esbrinar si no soc alguna cosa més. Certament, no soc aquesta combinació de membres que anomenem cos humà; no soc en absolut un aire suau i penetrant, que s'expandeix arreu del cos; no soc tampoc un vent, un alè o un vapor ni res que pugui fingir o imaginar, perquè ja he suposat que tot això no era res; i sense abandonar aquesta suposició, m'adono que no deixo d'estar segur que jo soc alguna cosa. [...] Sé que jo existeixo, i vull saber què és aquest «jo» que sé que existeix. És clar que la concepció de mi mateix a la qual he arribat no depèn de les coses que encara no sé si existeixen i, per consegüent, encara amb més motiu no depèn de cap de les coses que la meva imaginació fingeix i inventa. I els mateixos termes «fingir» i «imaginar» m'adverteixen del meu error: en efecte, estaria inventant si imaginés ser alguna cosa, perquè imaginar és contemplar la figura o la imatge d'una cosa corpòria. Ara bé: sé del cert que jo existeixo i sé també que totes les imatges (i, en general, totes les coses que es refereixen a la naturalesa dels cossos) potser són només somnis o quimeres. [...] Sé amb certesa que res del que puc comprendre per mitjà de la imaginació no pertany al coneixement que tinc de mi mateix.

René DESCARTES. *Meditacions metafísiques*, II

Pregunta I. Feu un breu resum d'aquest text, centrant-vos en les idees principals que hi apareixen i en la relació que s'estableix entre aquestes idees. (Responeu usant, aproximadament, entre vuitanta i cent vint paraules.) [2 punts]

Pregunta II. Expliqueu breument el significat que tenen en el text els mots següents (responu usant, aproximadament, entre cinc i vint paraules en cada cas): [1 punt]

a) «imatge»:

b) «cossos»:

Pregunta III. Considereu la següent afirmació del text: «Sé amb certesa que res del que puc comprendre per mitjà de la imaginació no pertany al coneixement que tinc de mi mateix.» Expliqueu quin és el sentit d'aquesta afirmació que René Descartes fa a la meditació II, com encaixa aquesta afirmació amb el conjunt de l'argumentació de Descartes a les *Meditacions* i quina justificació tindria aquesta afirmació segons Descartes. (En la resposta, us heu de referir als aspectes del pensament de Descartes que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.) [3 punts]

[Podeu continuar responent aquí a la pregunta III de l'exercici 1.]

Exercici 2

[2 punts]

Tot i que no hi ha dades oficials, es calcula que a Catalunya hi ha més de trenta mil persones, majoritàriament dones, exercint la prostitució. El nombre de «clients» o «usuaris» de la prostitució és, és clar, molt superior.

A partir de la teoria que Immanuel Kant defensa a la *Fonamentació de la metafísica dels costums*, creieu que la prostitució seria moralment acceptable segons Kant? Per què?

Exercici 3

[2 punts]

Trieu UNA de les dues opcions següents, A o B. **Indiqueu a la portada de l'examen l'opció escollida.**

OPCIÓ A

Considereu la reflexió següent:

«Jo tinc lliure albir. En un moment donat, vaig decidir que avui faria l'examen d'història de la filosofia, però, si hagués volgut, podria haver triat fer l'examen d'història. Ara, si vull, puc decidir rascar-me l'orella dreta amb la mà dreta, o fer-ho amb la mà esquerra, o no rascar-me per res l'orella i seguir llegint sense distreure'm. Jo trio.

Ara bé, si existís un ésser perfecte, Déu, que ho sabés tot i ho pogués tot, aleshores jo realment no podria ser lliure, no tindria lliure albir: Déu, com que ho sap tot, sabria tot el que ha passat i tot el que passarà. Si Ell ja sap, per exemple, que jo d'aquí a tres minuts em rascaré l'orella dreta, aleshores jo, d'aquí a tres minuts, no tindria realment res a decidir; sols podria fer una cosa: allò que Déu *en aquest moment* ja sap que jo faré. D'aquí a 2 minuts i 55 segons, per més que a mi em semblés que estic decidint què faig, realment no estaria fent cap elecció (rascar-me l'orella o no rascar-me-la); només hi haurà una cosa que puc fer: allò que, ara mateix, Déu ja sap que faré.

Ara bé, si m'observo a mi mateix, i el que jo experimento, en el moment que faig una elecció, m'adono que jo sí que decideixo. És obvi que tinc lliure albir. Això em dona una raó per a creure que no pot existir cap ésser perfecte (un Déu) que ho sap tot (present, passat i futur).»

Indiqueu si esteu d'acord o en desacord amb la conclusió que s'extreu d'aquesta reflexió. Justifiqueu la resposta tot aportant raons que donin suport al punt de vista que decidiu defensar.

OPCIÓ B

Considereu la reflexió següent:

«Si, tot caminant per la vora d'un estany, veig un nen petit que s'està ofegant i jo sé nedar, hauria, és clar, d'entrar immediatament a l'estany per a salvar-lo (encara que això em comporti, per exemple, que se'm faci malbé la roba que porto o arribar tard a la feina i perdre diners).

D'altra banda, sé que en el món hi ha moltíssims nens que moren per malalties propiciades per dèficits greus de vitamina A o per malalties causades per picades de mosquits. Totes aquestes morts es podrien evitar fàcilment si se'ls proporcionessin dosis regulars de vitamina A o si es distribuïssin mosquiteres. Tant una cosa com l'altra és molt barata i molt eficaç. Les donacions a determinades organitzacions que fan tasques humanitàries serveixen per a fer arribar pastilles de vitamina A o mosquiteres als llocs del món i a les comunitats on fan falta.

Aquesta nit tenia previst sortir i gastar-me quaranta euros sopant en un bon restaurant. Si, en lloc de gastar-me els quaranta euros en el sopar, fes un donatiu a alguna de les organitzacions esmentades a dalt, és força probable que salvés la vida d'un o més nens.

Així doncs, de la mateixa manera que en el cas d'un nen que s'estigués ofegant en un estany jo no podria passar de llarg i deixar que s'ofegués (tot i que em suposés un petit sacrifici ajudar-lo), tampoc no puc "passar de llarg" en aquest cas: per tant, no hauria d'anar a sopar

al restaurant i, en canvi, hauria de dedicar els quaranta euros que m'hi hauria gastat a fer un donatiu per evitar morts prematures de nens per falta de vitamina A o per malalties causades per les picades de mosquits.»

Indiqueu si esteu d'acord o en desacord amb la conclusió d'aquesta reflexió. Justifiqueu la resposta tot aportant raons que donin suport al punt de vista que decidiu defensar.

Comprovació i 2a correcció:

3a correcció:

Etiqueta de l'estudiant

IEC
Institut d'Estudis
Catalans